

Veileder

til arbeid med årsplanen



Veiledning til arbeidet med årsplan.

(Nytt i år markeres med rød skrift)

Oppbyggingen av denne malen er slik at den ferdige teksten er beskrivelsen av slik rammeplan og god praksis sier at barnehagen skal være. Mål og verdier ligger i dette. Barnehagen skal beskrive sin egen praksis under SLIK GJØR VI DET...

Det er viktig å være oppmerksom på at «fine ord» og beskrivelser av viktige sammenhenger ligger i det som allerede står i malen. Det barnehagen utfordres til å jobbe med er en KONKRETISERING AV DETTE. Årsplanen skal si noe om hvordan barnehagen skal jobbe. Hva dere gjør, - i praksis. Gode bilder kan forklare mye og vekker interesse hos foreldrene. Jo mer konkret, desto mer troverdig! Vær konkret. Beskriv handling. Er det konkret, kan det etterprøves og brukes i barnehagens vurderingsarbeid ved å stille spørsmålet - *Er det slik vi jobber? - har vi gjennomført dette?*

Dette bør du vite om barnehagen (tidligere Forord)

- Viser hva slags dokument en årsplan er og hvordan denne er bygd opp.
- **Nytt er at det er lagt inn lenker** til sentrale tema som lov, rammeplan og verdigrunnlaget. Disse lenkene vil følge med når du lager en PDF av den ferdige årsplanen for å legge på barnehagens hjemmeside.
- **Liten endring i overskrifter og om politiattest.**
- **Ny-** omtale av Familiens hus.

Barnehagens formål

Hvilket oppdrag barnehagen skal jobbe etter bør være klart for foreldrene. Derfor er barnehagens formål gjengitt. I formålet står det hvilke grunnverdier barnehagen bygger på.

- o Hvordan barnehagen forholder seg til tro, religion og livssyn er viktig for foreldrene, også i den praktiske gjennomføringen. Å være livssynsøytral vil også være et valg som får en praktisk side.
- o Dette ber vi barnehagen beskrive i årsplanen under «slik gjør vi det». Her er det viktig å minne om at det sannsynligvis er mange livssyn og religioner representert i barnegruppa og dermed også mange religioner som er aktuelle for kirkebesøk, høytidsmarkeringer osv.

Kristiansandsbarnehagen.

Viser felleskapet for alle barnehagene i Kristiansand og hva vi står for. Felles visjon.

Presentasjon av barnehagen

Her kan man sette inn bilder og beskrive hva som karakteriserer din barnehage.

- o Noen vil ha med en presentasjon av personalet. Dette kan variere så mye i løpet av et år at det kan være mer hensiktsmessig å presentere personalet på andre måter. For eksempel ved oppslag, eller en daglig oversikt over hvem som er på jobb i dag, - bilder av alle i garderoben, - button eller skilt med navn og stilling som den enkelte har på deg, osv.

Barnehagens mål og satsingsområder

En presentasjon av SKUP og FLiK som felles prosjekt for alle både skoler og barnehager. Foreldrene har vært med på å svare på undersøkelsen og vil vite noe om svarene. Årsplanen er et sted å si noe om disse resultatene.

- o Vi oppfordrer til å legge inn noe om resultatene fra barnehagens undersøkelser T1 og T2 og noe om hvordan barnehagen tar fatt i dette.

Danning gjennom omsorg, lek og læring

- o Hvordan foregår dette i praksis i vår barnehage?
- o Hva mener vi med trygghet og omsorg?
- o Voksne som rollemodeller? Hvordan? Eksempler på noe dere gjør?
- o Samarbeid med barnas hjem i forhold til omsorg og læring? For eksempel hvordan foregår oppstarten/ tilvenningen i barnehagen. (Formelt samarbeid kommer under et senere punkt.)
- o Noe dere gjør i barnehagen som er gode eksempler på hvordan danning skjer i leken? Danning gjennom den omsorgen dere gir, gjennom barns omsorg for hverandre?
- o Hvordan lærer barna i barnehagen? Eksempler. Bilder? Vær konkret.

Barns medvirkning

Vi minner om at medvirkning er mer enn medbestemmelse.

Å arbeide med barns medvirkning vil kreve refleksjon og kritisk drøfting av praksis:

- Vise respekt for barns intensjoner og opplevelsesverden.
- Legge til rette for barns mestring.
- Ta barns følelsesmessige uttrykk på alvor.
- Støtte barn til å undre seg og stille spørsmål.
- Oppmuntre barn til aktivt å gi uttrykk for sine tanker og meninger og at de skal møte anerkjennelse for sine uttrykk.
- Støtte og ta hensyn til enkelt barn samtidig som hensynet til fellesskapet ivaretas.

Beskriv hvordan man jobber med dette i praksis?

Inkludering og likeverd

- Beskriv hvordan man jobber med dette i praksis. Husk å tenke alle barn.
- Spesielle tiltak i forhold til mot og selvfølelse hos barna? Individuell tilrettelegging vs. være en del av gruppa.
- **Nytt om mobbing** i barnehagen med referanser til rapporten fra Mobbeprosjektet.

Likestilling

- o Nok en "barnehagen skal". Malen har et eget punkt på likestilling for å ikke samle alt inn i betegnelsen inkludering og likeverd.
 - o Har barnehagen spesielle tiltak for å utjevne tradisjonelle kjønnsrollevalg i lek og aktivitet for gutter og jenter? Hva?
 - o Er dere bevisst kjønnsroller i litteratur og aktiviteter som tilbys barna? Hvilke?
 - o Er dere bevisst spesielle tiltak for å være gode kjønnsrollemodeller / vise at det er mange måter å være gutt på og mange måter å være jente? Hvordan?
 - o Ber dere om at barna får se både mannlige og kvinnelige representanter blant de ansatte ved bedriftsbesøk?
- o **Nytt om nasjonalt mål om å øke andel menn.**
 - o Hvor mange menn jobber i barnehagen? Vikarer, deltid, osv.
 - o Beskriv tiltak for å øke andelen.

Lek

- o Det er lett å skrive noe om hva vi ønsker med leken, og om hvor viktig den er. Utfordringen blir å **si noe konkret om hvordan dere gjør det!**
 - o Hva gjør vi for å stimulere til lek i barnehagen?
 - o Hva gjør vi med de som faller utenfor?
- o Merk at vi har beskrevet både formell og uformell læring i innledningen.

Progresjon

Liten korrigeri ng i teksten. Progresjon skal synliggjøres i årsplanen, står det i rammeplanen. Vi har valgt å gi det et eget punkt for at man kan si noe generelt om hvordan barnehagen legger til rette for progresjon, heller enn f eks å beskrive hva – under hvert fagområde.

- Tilrettelegges aktiviteter og hverdagen på en slik måte at de minste skjermes?
- Deltar alle på alt?
- Er det noe som er forbeholdt de store?
- Hva med de midt imellom?
- Hva og hvordan? Her kan man si noe om fagområdene, om språk, om lek.... I forhold til hvordan man gjør det for de ulike aldersgruppene.
- Innføres opplevelser og erfaringer gradvis ettersom alder og modning tilsier det? Hva? Hvordan? Eksempler?

De enkelte fagområdene

Etter en kort innledning som beskriver fagområdet kommer utfordringen å **skrive noe om hvordan man gjør det i praksis.**

- o Kanskje kan noen praktiske eksempler gi et godt inntrykk av dette?
- o Bildene kan byttes ut hvis dere ønsker. God bilder sier mye!
- o Teksten i "bobla" kan endres.

Planer for overgang barnehage – skole

Her beskriver man hvordan dette gjøres i forhold til de skoler som er aktuelle. Viktig informasjon for foreldre til dette årskullet.

- o Hvilke skoler er aktuelle for deres barnehage å samarbeide med?
- o Hva gjøres i forhold til disse?
- o Hvilke tiltak gjøres spesielt for de eldste barna?

Foreldresamarbeid

Her kan man sette inn informasjon om foreldremøter, foreldreråd, foreldresamtaler, Samarbeidsutvalg (SU).

Informasjon og rutiner. Gjensidige forventninger.

- Hvem?
- Hva?
- Når?

Noen barnehager synes det er vanskelig å involvere foreldrene i arbeidet med årsplanen

Her er tips til hvordan det kan gjøres:

På møte i samarbeidsutvalget tar man opp til drøfting året som er gått.

Med utgangspunkt i årsplanen (i tillegg til månedsplaner muligens?) evalueres fjoråret.

Eksempel på spørsmål:

Ta fram punkter i planen – under «slik gjør vi det» og spør dere selv om dere har gjort dette? Hvis ikke- hvorfor? Bør vi gjøre det annerledes, eller, er det bra at det ble forandringer? Hva fungerte? Hvorfor fungerte dette så godt? Hva var ikke så vellykket / ble ikke noe av, og hvorfor?

- Se på punktene «dette lover vi foreldrene». Ta fram nøkkelord som gir punktene mening, og diskuter i hvor stor grad vi klarer dette hos oss. Kan vi bli bedre? Hvordan?
 - o *Barns aktive medvirkning påvirker hverdagen.*
 - o *Trygt og tilpasset læringsmiljø som inviterer til lek og utfoldelse.*
 - o *Engasjerte, rause og dyktige medarbeidere.*
 - o *Stort mangfold av kulturelle opplevelser.*

Lignende drøftinger bør også gjøres med personalgruppen alene.

Innspillene fra slike evalueringsmøter er et godt grunnlag for arbeidet med neste års årsplan.

Hvordan barnehagen dokumenterer og vurderer

Lite tillegg om FLiK. Mange barnehager sier mye om dokumentasjon, men glemmer å beskrive hvordan de vurderer. Det er nedfelt i rammeplanen at vi skal si noe om dette.

- o Vis i praksis hvordan det gjøres. Hva, hvor, hvem, når?
- o Forklar hvordan barnehagen lærer av erfaring.

Kontaktinfo

- o Sett også opp hjemmesiden til barnehagen, så legger man et lite press på seg selv om å holde den oppdatert 😊
- o Hvis websiden er aktuell og oppdatert med siste info, vil den bli brukt! Da er det også mye mer givende å bruke tid på hjemmesiden.

LYKKE TIL!